

Inimkaubanduse vastu võitlemise arengukava täitmise aruandlus

Aruandluse periood 01.01.2008 - 31.12.2008

I Sissejuhatus¹

Inimkaubanduse vastu võitlemise riiklik arengukava aastateks 2006-2009 kiideti Vabariigi Valitsuse poolt heaks 26. jaanuaril 2006.a. Inimkaubanduse vastu võitlemise riikliku arengukava täiendati 2008.a. 3. aprillil Vabariigi Valitsuse korraldusega nr 166.

2008.a. kulud arengukava täitmisele olid 2 507 919 EEK (vt käesoleva aruande osa III „Ülevaade tegevuste täitmiseks kasutatud vahendite kohta“) rakenduskavas kavandatud 1 375 000 EEK asemel. 1 075 000 EEK kulus täiendavalt laienenud laste abitelefoni käivitamisele ning 137 904 EEK Sotsiaalministeeriumi tegevuskuludest Läänemeremaade Nõukogu riskilaste töörühmas osalemiseks.

II Ülevaade olukorrast

2008.aastal registreeriti kriminaalmenetlusregistri andmetel 189 kuritegu, mis on seotud inimkaubandusega, mis on 54 (39%) võrra rohkem kui 2007. aastal (135 registreeritud kuritegu). Peamiselt on inimkaubandusega seotud kuritegude kasv tingitud lapsporno valmistamise ja selle võimaldamise juhtumite tõusust (22-lt 52-le, kasv 136%). Kõige levinumaks inimkaubandusega seotud kuriteoks oli 2008. aastal vabaduse võtmine seadusliku aluseta (58), lapsporno valmistamine ja selle võimaldamine (52) ja prostitutsioonile kaasaaitamine (37).

Kõigist inimkaubandusega seotud 2008.a. registreeritud kuritegudest 36% (67) pandi toime Põhja Ringkonnas, neist omakorda 84% (56) Tallinnas, 35% (65) Lõuna ringkonnas, 27% (51) Lääne Ringkonnas ning vaid 2% (4) Viru ringkonnas. Seejuures kõik alaealise prostitutsioonile kaasaaitamise (6) ning peaaegu kõik (9-st 8) alaealise prostitutsioonile kallutamise juhtumid registreeriti Lääne Ringkonnas (Pärnus). Samuti registreeriti Pärnus kõige rohkem prostitutsioonile kaasaaitamise juhtumeid (22, 59%), Tallinnas oli selliseid juhtumeid 15 (41%).

2008.a. saadeti prokuratuurist kohtusse inimkaubandusega seotud kuritegudes 89 isikut, neist 31 (35%) seotud prostitutsioonile kaasaaitamise kuriteoga.

Inimkaubandusega seotud kuritegude toimepanemises kahtlustati 2008. aastal 97 isikut:

- ligi kolmveerand (72%) kahtlustatavatest olid meessoost;
- 1/3 (10) kõigist prostitutsioonile kaasaaitamises kahtlustatavatest (32) olid naised;
- Üle kolmveerandi (77%) inimkaubanduse kuritegudes kahtlustatavatest olid vanemad kui 29 aastat, 23% kuni 29-aastased;
- 71% inimkaubanduse kuritegudes kahtlustatavates olid Eesti Vabariigi kodakondsusega, 9% Vene kodakondsusega, 10% kodakondsuseta isikud ning 7% määratlemata kodakondsusega².

Kui üldjuhul kahtlustati kuritegude toime panemises veidi üle pooltel juhtudel mitte rohkemat kui üht isikut, siis prostitutsioonile kaasaaitamise puhul oli 15-st juhtumist 11-l (73%) kahtlustatavaid enam kui üks. Arvestades nende juhtumite hulka, oli ka kokkuvõttes 18% inimkaubandusega seotud kuritegudes kahtlustatavaid enam kui üks. Vähemalt 31 isikut (32%) seostati prostitutsiooni kaasaaitamise ning 35 (36%) seadusliku aluseta vabaduse võtmise juhtumitega, ülejäänud kuriteoliikide puhul oli kahtlustatavaid vähem.

2007.a. loodud seksuaalselt ekspluateeritud naiste varjupaikades abistati 2008.a. 55 naist, neist 17 vajasisid varjupaigateenust, ülejäänud muid abiteenuseid, 3 olid välismaalt Eestisse tagasi pöördunud eestlased (2 Norrast, 1 Suurbritanniast), 52 siseriikliku vahendamise ohvrid, kuid ka nende puhul võib

¹ Arengukava täitmise aruandlust ning arengukava täiendamise ettepanekuid arutati 29.01.2009 Justiitsministeeriumis toimunud inimkaubanduse arengukava riikliku võrgustiku ümarlaval, kus osalesid: Välisministeerium, Justiitsministeerium, Siseministeerium, Sotsiaalministeerium, Sotsiaalkindlustusamet, MTÜ Living for Tomorrow, Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, SA Migratsioonifond, Kodakondsus- ja Migratsiooniamet, MTÜ Ida-Virumaa Naiste Tugikeskus-Varjupaik, Piirivalveamet, MTÜ Eluliin, MTÜ Asalea, Eesti Naiste Varjupaikade Liit, Eesti Naisuurimis- ja Teabekeskus, Tervise Arengu Instituut, MTÜ Tartu Laste Tugikeskus, TÜ Õigusinstituut.

²Määratlemata kodakondsusega isikute osas ei ole andmeid nende kodakondsusstaatus kohta.

varasemas elus olla ette tulnud piiriülest vahendamist. Eesti välisesinduse kaudu tuli ilmsiks 4 inimkaubanduse juhtumit välisriigis (2 Norras, 2 Suurbritannias). Ohvritele pakuti majutust, psühholoogilist ja juriidilist nõustamist, sotsiaalnõustamist ja abi asjaajamisel ametiasutustes, meditsiiniabi ja koostöös tööhõivesüsteemiga aidati leida vajalikku koolitust töö saamiseks.

III Hinnang arengukavas 2008. a planeeritud tegevuste täitmisele

Arengukavast tulenevad 2008. aastaks ehk kolmandaks arengukava aastaks planeeritud ülesanded on suures osas täidetud. Arengukava võib pidada edukaks, kuna ellu on viidud ka need tegevused, mis lisati arengukavva 2008.a. alguses lähtuvalt 2007.a. arengukava aruandest – näiteks on loodud juhend inimkaubanduse ohvrite tuvastamiseks ning identifitseerimiseks mitme ministeeriumi ning võrgustikulikemete koostöös, alustatud on täiendavate meetmete väljaselgitamist alaealiste piiriületuse kontrolli tõhustamiseks, Eesti välisesinduste töötajaid on koolitatud teemal, kuidas abistada välisriigis inimkaubanduse ohvriks sattunud.

Arengukava kuue eesmärgi täitmiseks viidi 2008.a. ellu järgmisi tegevusi:

1. Inimkaubandusega seotud probleemide paremaks kaardistamiseks ning ulatusest ülevaate saamiseks rakendus 03.01.2009 menetlusinfosüsteem E-toimik, mis võimaldab edaspidi saada paremat ülevaadet inimkaubandusega seotud kuritegudest; koostati kuritegevuse statistika kogumik Kuritegevus Eestis 2007; valmis uuring inimkaubanduse levikust ja olemusest Eestis, Rootsis ja Soomes; koguti andmeid välismaal alustatud inimkaubandusega seotud kriminaalmenetluste kohta ning välismaal ilmsiks tulnud inimkaubanduse juhtumite kohta.
2. Inimkaubanduse ennetamiseks avalikkuse teavitamise ja nõudluse vähendamise abil:
  - Hakkas kehtima uus reklaamiseadus, mis keelab sugulise kire rahuldamiseks pakutavate teenuste, sealhulgas prostitutsiooni või sellistele teenustele viitava reklaami, pornograafilise sisuga ning vägivalda ja julmust propageeriva teose reklaami ning prostitutsiooni vahendamisele kaasa aitava reklaami;
  - Tööd jätkas inimkaubanduse ennetamise ja nõustamise infotelefon, mille kaudu abistati 2008.a. 416 inimest (kasv võrreldes 2007.a.-ga 166 isikut), sh inimkaubanduse ohvreid (3 seksuaalse ekspluateerimise ohvrit ning 19 tööõrjusega seotud ohvrit);
  - Ennetustegevuste raames valmis 2008.a. mitu uuringut, jätkati loengute ja seminaride korraldamist ohvriabi-, lastekaitse-, noorsootöötajatele, ühiskonnaõpetuse ja ajaloo õpetajatele, koolilastele, tudengitele, (noorsoo-)politseinikele, prokuröridele, ametnikele, mittetulundusühenduste töötajatele (kokku ligikaudu 800 isikule), harivate infomaterjalide väljatöötamist ja jagamist (sh konsulaarteenuste, töövahenduse kohta), uuendati kuriteoennetuse kodulehekülge. 2008.a. Õiguskeskusele tehtud ettepanekud kohtunike koolituseks kajastuvad 2009.a. kohtunike koolitusprogrammis.
  - Alustati põhikooli riikliku õppekava arendusega ning ainekavade arendusega, mis on suunatud ühiskonnas toimetuleva isiku arendamisele. Inimeseõpetusele eraldatud täiendav tund loob võimaluse riskikäitumise ennetamise teema käsitlemiseks 8. klassis.
3. Spetsialistide oskuste ja koostöö arendamise eesmärgil (vt ka punkt 2):
  - korraldati arengukava võrgustikule 2 ümarlauda; suurenes ka inimkaubanduse arengukava riiklik võrgustik. Kokku kuulub võrgustikku 74 inimest 35 organisatsioonist. Suurenenud on näiteks võrgustikku kuuluvate Kodakondsus- ja Migratsiooniameti töötajate arv. Võrgustikku kuuluvate asutuste lai ring on aidanud kaasa inimkaubandusega seotud probleemide mitmekülgsel ning põhjalikul käsitlemisel.
  - 2008.a. lõpus saadeti kooskõlastusringile Euroopa Nõukogu inimkaubandusvastase konventsiooni allkirjastamise eelnõu. Konventsiooni peamisteks eesmärkideks on tõkestada inimkaubandust ja selle vastu võidelda; kaitsta inimkaubanduse ohvrite inimõigusi, luua ohvrite ja tunnistajate kaitse ja abistamise üldine normistik, arvestades soolise võrdõiguse põhimõtet, ning tagada tõhus uurimine ja kohtu alla andmine; edendada rahvusvahelist koostööd;
  - 2008.a. lõppesid 2 rahvusvahelist projekti: ESF *Equal* projekt „Prostitutsiooni kaasatud naiste, sh inimkaubanduse ohvrite integratsioon legaalsele tööturule“ ja Põhja- ja Baltimaade pilotprojekt „Seksuaalse ekspluateerimise eesmärgil kaubitsetud naiste toetamine, kaitse

turvaline kojupöördumine ja rehabilitatsioon“. Samas jätkati osalemist muudes rahvusvahelistes võrgustikes, nagu Läänemeremaade Nõukogu riskilaste tööühm ja Läänemeremaade Nõukogu inimkaubanduse vastane tööühm ning Euroopa Liidu inimkaubanduse tegevuskava elluviimises jm projektides³. Oluliseks arenguks seoses Põhja-Balti pilootprojektiga, mida finantseerisid peamiselt Põhjamaad, ning ESF *Equal* projektiga on see, et 2008.a. eeltöö tulemusena saavad projektide raames loodud varjupaigad ning rehabilitatsioonikeskus Atoll 2009.a. tegevustoetust Sotsiaalministeeriumi sotsiaalkaitse eraldistest (kokku 1,2 miljonit).

4. Piirikontrolli ja töövahenduskontrolli tõhustamiseks:

- Loodi inimkaubanduse ohvrite tuvastamise juhendis eraldi osa alaealiste inimkaubanduse ohvrite tuvastamiseks (osalesid SiM, KKP, KMA, PVA) ning kahtluse korral viiakse piiril läbi täiendav küsitlus alaealisega;

5. Inimkaubanduse juhtumitele tõhusale reageerimisele kaasaaitamiseks:

- Jätkus regulaarne jälitusinfo vahetamine koostööpartneritega (peamiselt Põhjamaadega);
- 2008.a. ei taotletud 2007.a. jõustunud välismaalaste seaduse muudatuse alusel ajutise elamisloa andmist ühelegi inimkaubanduse ohvrile.
- 2008.a. suvel täpsustati sise- ja justiitsministri vahel sõlmitud Laulasmaa deklaratsiooni prioriteete – 2009.a. on prioriteediks inimkaubandus, iseäranis küberkeskkonnas toimepandav inimkaubandus. Vastavad juhised edastati ka prokuratuurile ja politseile.

6. Ohvrite abistamiseks:

- Sotsiaalministeeriumi eestvedamisel loodi inimkaubanduse ohvrite tuvastamise juhend ja kontrollküsimustik. Juhend on mõeldud abivahendina kasutamiseks näiteks politseile, piirivalvele, MTÜdele, aga ka meditsiinitöötajatele jne. Juhendi koostamise vajalikkust rõhutas ka 2007.a. kohta Ameerika Ühendriikide poolt Kongressile koostatav aruanne inimkaubanduse kohta (edaspidi *TIP* raport) Eestis⁴, kuna 2007.a. lõpu seisuga puudusid Eesti ametkondadel protseduurireeglid ohvrite tuvastamiseks.
- Algatatud on ka ohvriabi seaduse muudatuse eelnõu, millega lisatakse inimkaubanduse ohvrite varjupaikade rahastamine ohvriabi teenuse alla. See on osaliselt võimalik ka tänu 2007. ja 2008. tööle hakanud varjupaikadele koos neis töötava koolitatud personaliga.
- 2007.a. loodud varjupaigad inimkaubanduse ohvrite abistamiseks on suutnud 2008.a. abistada 55 naist, kellest 17 on vajanud ka varjupaigateenust. Kui 2007.a. tuli teatavaks 1 välismaal inimkaubanduse ohvriks langenud ohver, siis 2008.a. oli selliseid juhtumeid 4 ning neile kõigile osutati vähemalt esmast abi.
- 2008.aastal alustati üleriigilise lasteabi telefoni teenuse väljatöötamist, mis käivitus 2009.aasta 1. jaanuaril. Üleriigilise laste abitelefoni 116 111 käivitamine algatati selleks, et suurendada laste turvatunnet ning võimalusi abi ja toe saamiseks.

Eesti valitsuse kutsel viibis Eestis 20.- 24. oktoobril 2008 ÜRO laste müügi, prostitutsiooni ja pornograafia eriraportöör, kes tões, et lastekaubanduse, -prostitutsiooni ja -pornograafiaga seotud nähtused pole kuigi ulatuslikud, millele viitab ka nii riigiasutuste kui MTÜdega kohtudes esile toodud juhtumite väike arv⁵. Ekspert leidis, et ehkki lasteprostitutsiooni ja lastepornograafiaga nähtused ei ole kuigi ulatuslikud, tuleb olla äärmiselt ettevaatlik ja pöörata suurt tähelepanu ennetustööle: „Pidades silmas turismi arengut, laste kergest juurdepääsu infotehnoloogiale, nõudluse kasvu (seksitööstus) ja kaubitsejate üha paremini struktureeritud võrgustike arengut, ohustab lapsi üha enam seksuaalne eksploatatsioon äärmiselt eesmärkidel“⁶.

Kokkuvõtteks: 29.01.2009.a toimunud ümarlinal⁷, kus arutati arengukava täitmise seis, tõdeti, et kava elluviimise kolmas aasta on olnud plaanipärane ja edukas. Ümarlinal võrgustiku poolt esitatud

³ Austria siseministeeriumi ja IOM Vienna juhitud projekt: “Development of guidelines for the collection of data on trafficking in human beings, including comparable indicators”.

⁴ Elektrooniliselt kättesaadav http://www.usemb.ee/tip08_est.php (30.01.2009).

⁵ Visiidi raport valib 2009.a.

⁶ Elektrooniliselt kättesaadav: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=28706&Cr=child&Cr1=exploitation> (16.01.2009).

⁷ Ümarlinal osalesid: Välisministeeriumi, Justiitsministeeriumi, Siseministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi, Sotsiaalkindlustusameti, MTÜ Living for Tomorrow, Riikliku Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskuse, SA Migratsioonifondi, Kodakondsus- ja Migratsiooniameti, MTÜ Ida-Virumaa Naiste Tugikeskus-Varjupaik, Piirivalveameti, MTÜ Eluliin, MTÜ Asalea,

ideid kasutatakse uue inimkaubanduse arengukava väljatöötamiskavatsuse koostamisel. Seejuures lähtutakse ka inimkaubandusvastase Euroopa Nõukogu konventsiooni soovitustest, võetakse arvesse ESF *Equal* projekti raames välja töötatud uue strateegia lähtealused „Ettepanek prostitutsiooni kaasatuse vähendamise riikliku strateegia väljatöötamiseks“ ning ka välisriikide meetmete analüüsi tulemusi. 2008.a. tegeleti varasemaga võrreldes rohkem nõudluse vähendamisele suunatud meetmetega. Edaspidi tuleks tähelepanu pöörata õiguskaitseorganite töötajatele, sh kohtunikele spetsiifilisemate koolituste korraldamisele üldharivate loengute ja seminaride kõrval. 2008.a. tehti Justiitsministeeriumi tööplaani ettepanek uue inimkaubanduse vastu võitlemise arengukava koostamiseks 2009.a. Uue inimkaubanduse vastu võitlemise arengukava väljatöötamiskavatsus esitatakse valitsusele heakskiitmiseks 2009.a. I poolaastal. Lisaks on JuM-s käimas analüüs, kas ja kuidas täiendada seadusandlust inimkaubanduse definitsiooniga ning vastava uue kuriteokoosseisuga.

IV Rakendusplaan arengukava elluviimiseks koos 2008.a. täitmismärgetega

Meede	Tegevused	Kulu	Lõpp-tähtaeg	Vastutaja	Täitmismärked (2008)
I strateegiline eesmärk: järjepidev inimkaubanduse probleemide kaardistamine, et saada inimkaubanduse probleemi tegelikust ulatusest ja esinemisvormidest mitmekülgne ja usaldusväärne ülevaade					
1. Inimkaubanduse juhtumitega seotud statistika korrastamine.	1.1. Kriminaalmenetlusregistri (KRMR), edaspidi ka E-toimiku arendamine eesmärgiga saada täpne ülevaade menetletud inimkaubandusega seotud kuritegudest	JM tegevuskulud (IT arenduskulud)	Jooksvalt	JM	Täidetud 2008. aastal jätkati inimkaubandust puudutava statistika korrastamisega. E-toimik toimib alates 03.01.2009.a. Ahel, kus inimkaubandusega seotud kuritegu oleks jälgitav algusest lõpuni, st kuriteo registreerimisest kuni süüdimõistmiseni toimib alates 03.01.2009.a.
	1.2. Iga-aastase kuritegevuse ülevaate koostamine KRMR andmetel, kus muu hulgas kajastatakse ka inimkaubandusega seotud kuritegevuse levikut vastavalt asjaomastele KarSi §le	JM tegevuskulud	Jooksvalt	JM	Täidetud Inimkaubandust puudutav peatükk ilmus trükises Kuritegevus Eestis 2007. Kättesaadav: http://www.just.ee/39060 . 2008.a. ülevaade inimkaubandusega seotud kuritegevusest ilmub kriminaalstatistika aastaraamatu trükises 2009.a. mais. Ülevaade põhineb peamiselt KRMR-st ja KISist saadud andmetel. 2008.a. osales JuM esindaja ka Eesti-Soome-Rootsi koostöös valminud uuringu „Mapping Organised Crime; A Market Perspective on Trafficking in Persons for the Purpose of Sexual Exploitation” valmimise protsessis. Eesti-poolne projektijuht oli inimkaubanduse võrgustiku liige Anna Markina (TÜ Õigusinstituut). Uuringu tulemusi tutvustati 23.oktoobri 2008 võrgustiku ümarlaval. Uuring on kättesaadav: www.bra.se kodulehel.
	1.3. Andmete kogumine välismaal alustatud inimkaubandusega seotud kriminaalmenetluste kohta, kus kannatanu või teo toimepanija on Eesti kodanik või alaline elanik	SiM (KKP) tegevuskulud	Jooksvalt	SiM, KKP	Täidetud Juhtumitega seonduv kriminaalmenetlusalaane informatsioon laekub KKP-le /Riigiprokuratuurile/ Justiitsministeeriumile õigusabitaotlustena. Rahvusvaheline politseiline informatsiooni vahetamine toimub KKP kaudu. Põhilisteks infoliikumiste kanaliteks on Interpol, Europol, Eurojust (õigusabitaotluste edastamine ja täitmine) ja sideohvitserid. 2008. aastal esitas Soome taotluse, mille alusel loovutati Eestist Soome 1 Eesti kodanik, keda süüdistati seal inimkaubanduses ja prostitutsiooni vahendamises (ohver oli samuti Eesti kodanik).

Meede	Tegevused	Kulu	Lõpp-tähtaeg	Vastutaja	Täitmismärked (2008)
	1.4. Andmete kogumine Eesti välisesinduste kaudu ilmsiks tulnud inimkaubanduse juhtumite kohta	VM (välisesinduste tegevuskulud)	Jooksvalt	VM	Täidetud 2008. aastal tuli Eesti välisesinduse kaudu ilmsiks kaks juhtumit Suurbritannias (kummagi puhul 1 isik) ning 1 juhtum Norras (2 isikut).
II strateegiline eesmärk: inimkaubanduse ennetamine avalikkuse teavitamine ning nõudluse vähendamise abil					
3. Avalikkuse teavitamine inimkaubanduse probleemidest ja inimõigustest	3.1. Loengute korraldamine üle Eesti. Igal aastal korraldatakse 10 loengut, arengukava jooksul kokku 40 loengut.	2008: 20 000.-	2009	SoM kaasates MTÜsid	Täidetud 2008.a. korraldati 31 loengut: 9 loengut kokku 229 täiskasvanule (ohvriabitöötajad, lastekaitsjad, sotsiaaltöötajad, kirikuõpetajad, ühiskonnaõpetuse ja ajaloo õpetajad, noorsootöötajad). Neist 5 korraldas MTÜ Eluliin. Enamik loenguid peeti Tallinnas. HMN kaudu rahastati MTÜ <i>Living for Tomorrow</i> inimkaubanduse ennetamise loengutesarja, 2008.a. peeti 22 loengut kooliõpilastele ja tudengitele (12 eesti, 10 vene keeles, osales 39 õppeasutust). Osalejaid oli 424, neist 144 poissi ja 280 tüdrukut. Loengud toimusid Tallinnas, Tartus, Narvas, Loksal, Paldiskis.
	3.2. Teavitustegevus inimkaubanduse nõudluse vähendamiseks	300 000.-	2008	SoM kaasates MTÜsid	Täidetud 18.märtsil toimus Eestis läbi viidud nõudluse teemalise uuringu „Prostitutsiooni varjatud osapool: räägivad seksi ostjad“ tutvustus ja seminar välislektoritega Taanist, Norrast ja Soomest. Osales 63 inimest, sh ametnikud, MTÜd, sotsioloogid, Riigikogu liikmed, EKN ⁸ eluväärtuste ümarlaua liikmed jt. Oktoobris-novembris viis MTÜ LFT SoM-iga koostöös läbi 6-päevase koolituse noorsootöötajatele, kus käsitleti mh turvalise seksuaalkäitumise, inimkaubanduse, tööorjuse, prostitutsiooni ja nõudluse teemasid. Kursusel osales 23 inimest. 14.11.2008 ilmus Postimehe vahel erileht seksuaalse ekspluateerimise eesmärgil toimuva inimkaubanduse ja prostitutsiooni nõudlusest. Leht on elektrooniliselt kättesaadav http://www.sm.ee/index.php?id=350

⁸ Eesti Kirikute Nõukogu.

Meede	Tegevused	Kulu	Lõpp-tähtaeg	Vastutaja	Täitmismärked (2008)
	3.3. Inimkaubanduse ennetamiseks <i>hotline</i> telefoniliini tööshoidmine	2008: 180 000.-	2007-2009	SoM kaasates MTÜsid	Täidetud Nõustamistelefoni teenust 2008.a. osutas MTÜ <i>Living for Tomorrow</i> . Aasta jooksul anti abi 416-le inimesele, sh inimkaubanduse ohvritele (3 seksuaalsekspluuteerimise ohvrit ning 19 tööorjusega seotud ohvrit).
	3.5. Harivate infomaterjalide koostamine ja väljaandmine	2008: 75 000.-	2006-2008	SoM kaasates MTÜsid	Täidetud 2008.a anti välja brošüürid „Kümme müüti prostitutsiooni kohta“ (originaal „Ten Myths about Prostitution“) ning „Meie aja seksiorjus“ („Sex Slavery in Our Time“). Tõlgitud eesti keelde Taani ja Soome sotsioloogide Claus Lautrupi ja Marjut Jyrkise artikleid. Tõlgitud eesti keelde trükkis psühhoterapiast seksiootjatele ja prostitutsiooni kaasatutele „Mis on armastusel sellega pistmist?“ („What’s love gotta do with it? Reflections on psychotherapeutic work with the buyers and sellers of sex“). Trükised ja artiklid on jaotamiseks koolitustel ja loengutel.
	3.6. Inimkaubanduse teema käsitlemine üldhariduse riikliku õppekava raames (nt ühiskonnaõpetuse tundides jne)	HTM kulud üldharidusele	Jooksvalt	HTM	Osaliselt täidetud 2008.aastal algas põhikooli riikliku õppekava arendus ning valmis üldosa projektiversioon. Üldosas sätestatu arvestab riskikäitumise (sh kuritegevuse ja inimkaubandusega seonduv) ennetuse põhimõtetega. Samas algas ka ainekavade arendus ning kogu inimeseõpetuse ja ühiskonnaõpetuse ainesisud on suunatud ühiskonnas toimetuleva isiku arendamisele. Ühiskonnaõpetuse ainekavasse on inimkaubanduse teema sisse kirjutatud, samuti sätestatud vastavad õpitulemused 9. ja 12. Klassile. Preventiivselt väärkohtlemise aspektis käsitletakse inimkaubanduse teemat ka inimeseõpetuse ainekavas. Täpne ainekavade sõnastus valmib 2009. Õppekavaarendusega seotud materjalid on kättesaadavad: www.oppekava.ee

Meede	Tegevused	Kulu	Lõpp-tähtaeg	Vastutaja	Täitmismärked (2008)
	3.7. Inimkaubandust käsitleva info levitamine kuriteoennetuse veebi kaudu	JM tegevuskulud	Jooksvalt	JM	Täidetud 2008.a sügisel uuendati kuriteoennetuse kodulehekülge – lisati uut infot, uusi kontakte inimkaubandusega seotud asutuste kohta ning näpunäiteid, kuhu pöörduda olles sattunud inimkaubanduse ohvriks või ennetamaks seda. JuM kuriteoennetuse veebis on viited arengukavale ning teistele teemaga seonduvatele veebilehtedele. Lisaks on Eesti Euroopa Kriminaalpreventsiooni võrgustiku (EUCPN) kodulehele saadetud riigi kuriteoennetuse poliitika tutvustus (mh ülevaade inimkaubanduse olemusest, IK arengukava). Lisaks toimub pidev infovahetus inimkaubanduse ennetamise võrgustiku meilinglisti kaudu.
4. Avalikkuse teavitamine tööõiguse ja konsulaarteenuste alal	4.1. Infomaterjalide levitamine konsulaarteenuste kohta	VM tegevuskulud	Jooksvalt	VM	Täidetud Infomaterjalide levitamine konsulaarteenuste kohta, osalemine turismimessil, esinemine erinevates meediakanalites (kirjutav press, televisioon, raadio - ETV, Kanal 2, TV3, PBK, Postimees, Vikerraadio, KUKU, Raadio4) eesmärgiga jagada infot konsulaarteenustest. Esinejaks on olnud konsulaarosakonna peadirektor Lauri Bambus – teemaks on peamiselt olnud konsulaarteenused.
	4.2. Parema konsulaarkaitse tagamiseks võimaldada välismaale reisivatel isikutel jätta oma kontaktandmed VMi	VM tegevuskulud	Jooksvalt	VM	Täidetud 2008. aastal registreeris oma andmed kokku 6247 inimest, neist Välisministeeriumis 2086 ja välisesindustes 4161 inimest. Võrreldes 2007.a.-ga registreeris 2008.a. 638 inimest rohkem. Välisministeeriumis registreeritakse üldjuhul lühiajaliselt välisriiki suunduvaid kodanikke, esindustes registreeritakse aga püsivalt asukohariigis elavaid kodanikke.
	4.3. TTA piirkondlike osakondade kaudu töötajatele tööõiguslase info jagamine	SoM (TTA) tegevuskulud	Jooksvalt	SoM	Täidetud TTA piirkondlike osakondade kaudu töötajatele tööõiguslase info jagamine on toimunud jooksvalt TTA tööprotsessi osana, vastavalt konkreetse kliendi vajadustele. 2007.a interneti ja trükimeedia vahendusel toimunud teavituskampaania raames välja töötatud

					töövahenduse teemat tutvustav materjal on SoMi kodulehel kättesaadav. 02.12.2008 ilmus Postimehes EURESE ⁹ poolt koostatud infoleht välismaale tööle asumise kohta.
Meede	Tegevused	Kulu	Lõpp-tähtaeg	Vastutaja	Täitmismärked (2008)
4 ¹ .1. Nõudluse vähendamine	4 ¹ .1. Välisriikide kogemuste analüüs eesmärgiga leida tõhusaid vahendeid nõudluse vähendamiseks	Asjaomaste ministeeriumini tegevuskulud	2008-2009	JM, SoM, VM	Täidetud Analüüs on valminud ning edastatud võrgustiku liikmetele tutvumiseks. Analüüs võetakse aluseks uue inimkaubanduse vastu võitlemise arengukava väljatöötamiskavatsuse koostamisel.
III strateegiline eesmärk: inimkaubanduse probleemiga tegelevate spetsialistide oskuste ja koostöö arendamine					
5. Spetsialistide koolitamine	5.1. Inimkaubandust käsitlevate koolituste korraldamine inimkaubanduse ennetamise, tõkestamise ja ohvrite tegelevatele spetsialistidele. Igal aastal viib SoM läbi 2 koolitust, kokku 8 koolitust	2008: 80 000.-	2006-2009	SoM kaasates JM (prokuratuur), SiM (KMA, PvA, PA, KKP), VM	Täidetud 2008.a. korraldatud SoM poolt 3 koolitust: 15.-16.04 Lääne-Virumaa sotsiaaltöötajatele (Tapal), 29.05 noorsoopolitseinikele (Rakveres), 4.-5.10. Tallinna ja Ida-Virumaa prostitutsiooni kaasatute ja inimkaubanduse ohvrite tugiisikutele (Rakveres). Koostööpartneriteks MTÜ-d Eluliin ja <i>Living for Tomorrow</i> ning Eesti Politsei. MTÜ <i>Living for Tomorrow</i> poolt korraldatud koolitustel osales 54 inimest. 29.05.2008.a „Inimkaubanduse ennetamine ja ohvrite abistamine“ osales 21 Ida Politseiprefektuuri ametnikku. Lisaks korraldati seminar ja uuringu tutvustus õpetajatele ning noorsootöötajatele. 14. - 15. mail korraldas Eesti Avatud Ühiskonna Instituudi koolituse Prostitutsioonist Eestis läbi juristi vaatenurga, kus osalesid nt ka Politsei ameti ja Põhja Politseiprefektuuri esindajad. 25. - 26.07.2008 korraldas Lõuna Politseiprefektuuri preventsiounitalitus Tartumaal Lähtes 200 Tartu-, Jõgeva- ja Valgamaa noorele kokkutuleku, kus üheks käsitletud teemaks oli inimkaubandus. KMA ametnikud ei ole osalenud sellistel koolitustel. Iseseisva koolituse vajadus on väike. SOM pool planeeritud koolitus jäi ära kuhu oli planeeritud osa võtma kutsuda KMA ametnikud. PVA ametnikele koolitusi läbiviidud ei ole, kuid PVA ametnikele jagati 2007. aastal

⁹ European Employment Services on Euroopa Komisjoni poolt loodud töövahenduse võrgustik, mis asutati 1993.aastal. Eestis on EURES tegevust koordineerivaks asutuseks Tööturuamet.

Meede	Tegevused	Kulu	Lõpp-tähtaeg	Vastutaja	toimunud koolitustel välja töötatud juhendmaterjalid. Täitmismärked (2008)
	5.2. Järjepidev lastega töötavate spetsialistide professionaalsuse tõstmine: laste hoolekandeesutuste töötajate täiendkoolituste ja lastekaitsetöötajate koolituse korraldamine	SoM tegevuskulud	2006-2009	SoM	Täidetud Tervise Arengu Instituudi (TAI) poolt viidi läbi laste kasvatusala töötajate koolitus, kus osales 35 abikasvatajat, 22 pedagoogi, 71 sotsiaaltöötajat; PRIDE koolitus kasuperedele: 2008. aastal toimus õppetöö 11 grupis, kokku 121 osalejaga. Lisaks sellele toimus sihtotstarbelise eraldise kaudu PRIDE-programmi jätkukoolitus (projekti elluviija MTÜ PRIDE-EST, TAI koolitus- ja teabekeskus koostööpartneriks). Koolitati 10 õppegruppi üle Eesti kokku 95 osalejaga. Praegu pakub TAI koolitust "Esmatasandi laste ja peretöö tõhustamine" ja 2008 toimus see Tapa valla võrgustikule (piirkonna haridus-, meditsiini sotsiaal-, - ja korralduse valdkonnas töötavad inimesed). 2008.a valmis laste ja perede toimetuleku hindamise juhend ning 2009. aastal on koos mittetulundussektoriga kavas alustada lastekaitsetöötajate koolitusi lastega perede toimetuleku hindamise tõhustamiseks.
	5.5. Eesti välisesindustes töötajate koolitamine, kuidas abistada välisriigis inimkaubanduse ohvriks sattunud	VäM tegevuskulud	2008-2009	VäM, PVA, SoM	Täidetud Konsulaarametnike koolitamine kord aastas toimuval konsulaarametnike seminaril. 24. novembril Kopenhaagnis diplomaatidele Läänemeremaade Nõukogu inimkaubanduse <i>task force</i> 'i poolt korraldatud koolitusel osales Eesti saatkonna esindaja. Diplomaatide koolitusi jätkatakse ka 2009. aastal.
6. Spetsialistide koostöö arendamine	6.2. Ümarlaudade korraldamine koostöövõrgustikule	JM tegevuskulud	Jooksvalt	JM kaasates teisi riiklikke institutsioone, KOVe ja MTÜsid	Täidetud Ümarlaud toimusid 31.01.2008, 23.10.2008 ning 29.01.2009. 31.01.2008 ümarlaual osales 31 inimest ning arutati peamiselt 2007.a. arengukava aruandlusega seonduvaid teemasid. 23.10.2008 ümarlaual osales 24 inimest 21 organisatsioonist ning arutati järgnevat teemasid: 2008.a. esimese 9 kuu statistika ülevaade, ELi tasandil statistika kogumise ühtse juhendi koostamine, inimkaubanduse ohvrite

					<p>identifitseerimise juhend ja süsteemi loomine inimkaubanduse ohvrite identifitseerimiseks, tutvustati NIKK uuringut¹⁰ ning organiseeritud kuritegevusega seotud inimkaubanduse uuringut. 29.01.2009 ümarlinal osales 21 inimest ning arutati järgnevaid teemasid: 2008.a. arengukava aruandlus ja arengukava täiendamine, inimkaubanduse ohvrite tuvastamise juhendi tutvustamine, ohvrite statistika kogumise süsteemi loomine, ülevaade 2008.a. statistikast, 2009.a. tegevuste läbiarutamine, inimkaubanduse ohvreid esindava MTÜ tutvustus jms. Lisaks toimus 20 võrgustiku liikmega kohtumine 21.novembril 2008, kus arutati inimkaubanduse ohvrite tuvastamiseks mõeldud juhendi koostamisega seonduvaid küsimusi.</p>
Meede	Tegevused	Kulu	Lõpp-tähtaeg	Vastutaja	Täitmismärked (2008)
7. Rahvusvaheline koostöö	7.1. Osalemine Euroopa Liidu kavandatava inimkaubanduse tegevuskava elluviimises	JM, SiM (KMA, PVA, PA) tegevuskulud	Jooksvalt	JM, SiM (KMA, PVA, PA)	<p>Täidetud</p> <p>Regulaarselt täidetakse inimkaubandusega seonduvaid küsimustikke ja antakse ekspertarvamusi. Samuti vahendatakse teemakohaseid materjale teistele õiguskaitseorganitele. JuM esindaja osales 18.-</p> <p>19. septembril EL tasandil koostatava ühtse inimkaubanduse valdkonna statistika kogumise juhendi tutvustamisel ning arutelul Brüsselis ja osales juhendi koostamise protsessis. Teadmiseks on võetud ning võrgustikule edastatud ELi inimkaubanduse tegevuskava hindamisaruanne „Inimkaubanduse tõkestamise ja selle vastase võitluse häid tavadid, standardeid ning korda käsitleva ELi kava rakendamise hindamine ja järelevalve“ soovitused.</p>
	7.3. Euroopa Nõukogu inimkaubanduse vastu võitlemise konventsiooni	JM tegevuskulud	2008	VM, JM	<p>Osiselt täidetud</p> <p>Konventsiooni allkirjastamise eelnõu saadeti kooskõlastusringile 24.novembril 2008 ning</p>

¹⁰ Nordisk Institut for Kunnskap om Kjønn (i.k. Nordic Institute for Gender Studies).

	allkirjastamise ettevalmistamine ja konventsiooni võimalik ratifitseerimine.				esitatakse valitsusele heakskiitmiseks 2009.a. I pa.
	Tegevused	Kulu	Lõpptähtaeg	Vastutaja	Täitmismärke (2008)
	7.4. Osalemine EQUAL projekti „Prostitutsiooni kaasatud naiste, sh inimkaubanduse ohvrite integratsioon legaalsele tööturule“ töös	RaM, Euroopa Sotsiaalfond, EQUALi projektiks ettenähtud rahalised vahendid	Projekti kestus 2005-2008	SoM, TTA, TAI, MTÜd	Täidetud 2008.a. lõppes Euroopa Sotsiaalfondi toetatav <i>Equal</i> projekt „Prostitutsiooni kaasatud naiste, sh inimkaubanduse ohvrite integratsioon legaalsele tööturule“, mille raames on kogutud rahvusvahelised parimate praktikate näited inimkaubanduse ohvrite abistamiseks, läbi viidud koolitusi, seminare, ümarlaudu, uuringuid, valminud on <i>online</i> andmebaas edendamaks infovahetust inimkaubanduse ohvritele teenuseid pakkuvate organisatsioonide vahel, välja on töötatud ühtne inimkaubanduse monitooringu mudel. Valmis teledokument „Kehaturult legaalsele tööturule“ ja raamat „Vaikijate hääled 2“ naiste seksuaalsest kuritarvitamisest. Tööd jätkas prostitutsiooni kaasatud naistele ja inimkaubanduse ohvritele mõeldud rehabilitatsioonikeskus Atoll.
	7.5. Osalemine inimkaubanduse ohvrite abistamise Põhja- ja Baltimaade pilootprojekti „Seksuaalse eksploateerimise eesmärgil kaubitsetud naiste toetamine, kaitse turvaline kojupöördumine ja rehabilitatsioon“ tegevuses	Rahastamine toimub Euroopa Women's Lobby kaudu. Projekti rahastajateks on Põhjamaad.	Projekti kestus 2005-2008	JM, SoM, MTÜ-d	Täidetud Projektis osaletud, projekt edukalt elluviidud ja lõpetatud. Ohvritele pakutakse majutust, vajadusel psühholoogilist ja juriidilist nõustamist, sotsiaalnõustamist ja abi asjaajamisel ametiasutustes (tugiisikud), vajadusel korraldasid meditsiiniabi saamise ja töökoha või töö saamiseks vajaliku koolituse leidmise koostöös riikliku tööhõivesüsteemiga. 2008 pakuti abi 55-le kaubitsetud isikule. 15.- 16. mail toimus Eestis projekti kohtumine koos Põhja- ja Baltimaade võrgustike liikmetega. 21.11.2008 toimus projekti piirkondlik lõpuseminar, kus arutati peamiselt ohvrite tuvastamise juhendi koostamist. Rahastajaks Põhjamaad ja HMN.
	7.6. Osalemine Läänemere maade Nõukogu inimkaubanduse vastase				Täidetud Välisministeeriumi ametnik osales 28.-29. mail, 15.-16. septembril ja 25. novembril 2008

	töörühma töös (toimub järelevalve teostamine ja info vahetamine 7.5 projekti täitmise üle ja kohta)				Läänemeremaade Nõukogu inimkaubanduse töörühma koosolekul Jurmalas ja Kopenhaagenis. Välisministeeriumi ametnik ja Kopenhaagenis asuva Eesti saatkonna konsul osalesid 24. novembril 2008. aastal diplomaatide inimkaubanduse koolitusel Kopenhaagenis.
Meede	Tegevused	Kulu	Lõpp-tähtaeg	Vastutaja	Täitmismärked (2008)
	7.7. Koostöö Läänemeremaade Nõukogu riskilaste töörühma raames lastega kaubitsemise arengukava eesmärkide täitmisel (lastega kaubitsemise kontaktpunkt, spetsialistide koolitus ja infovahetus)	SoM tegevuskulud	Jooksvalt (Eesti on Läänemeremaade Riskilapse töörühma liige alates 2002.a.)	SoM	Täidetud Jätakuvalt on osaletud saatjata ja kaubitsetud laste kontaktpunktide võrgustikus ja vahetatud infot, osaletud uue lastega kaubitsemise arengukava 2008-2010 koostamisel. 2008.a jaanuaris toimus kaubitsemise ohvriks langenud lastega tegelevate spetsialistide võrgustikukoolitus, kus tutvustati igas riigis toimunud tegevust kaubitsetud laste valdkonnas ja kavandati edasist koostööd (jätkuna 2006-2007 toimunud koolitusele). 2008. aastal valmis lõppraport ja kogumik „The Frail Chain” ¹¹ (kaubitsetud lapsohvrite olukord Läänemereriikides ja võrgustikutöö). Novembris 2008 toimus III maailma kongress laste seksuaalse ekspluateerimise teemal Rio de Janeiro's, laste kaubitsemise töögrupis tutvustas A. Tikerpuu Läänemeremaade Nõukogu Riskilapse Töörühma tegevust. Frail Chain'i rahastat: Euroopa Komisjon Daphne II programm. Tartu Laste Tugikeskus Läänemeremaade riskilaste kompetentsi keskuseks hoidis käigus www.childcentre.info kodulehekülge (Eestit puudutav info, sh uuringud); levitas infot, korraldas koolitus ja osales Läänemeremaade riskilaste võrgustikus.
IV strateegiline eesmärk: inimkaubanduse piiramine tõhusama piirikontrolli ja töövahenduse kontrolli kaudu					
8. Piirikontrolli tõhustamine alaealiste suhtes	8.1. Alaealistele eritählepanu pööramine ELi välispiiri ületusel (sh vajadusel alaealise või teda saatva isiku küsitlemine, ühenduse võtmine	SiM (PVA tegevuskulud	Jooksvalt	SiM (PVA)	Täidetud Kahtluse korral viiakse läbi täiendav küsitlus alaealisega. Esmase küsitluse teostab piirikontrolli teostav ametnik, täiendavate küsimuste esitamise vajadusel piiripunkti

¹¹ www.childcentre.info/projects/traffickin/dbaFile15589.pdf (02.03.2009).

	lapse vanematega, täiendavate dokumentide nõudmine jne)				ohvitser. Andmed selle kohta, mitme juhtumi puhul on nõutud täiendavaid dokumente, puudub, nimetatud tegevust teostatakse piiripunktides vastavalt vajadusele ja tavakontrolli käigus, eraldi arvestust ei peeta. Teadaolevalt ei ole piiril tuvastatud juhtumeid, mille puhul oleks tuvastatud, et tegemist on inimkaubanduse juhtumiga.
Meede	Tegevused	Kulu	Lõpp-tähtaeg	Vastutaja	Täitmismärked (2008)
	8.2. Alaealiste piiriületuse kontrolli tõhustamise võimaluste väljaselgitamine	SiM (PVA), SoM tegevuskulud	2008-2009	SiM (PVA), SoM	Osaliselt täidetud Osalemine SOM eestvedamisel inimkaubanduse tuvastamise juhendmaterjalide väljatöötamises (SiM, PA, KKP, PVA, KMA). Ühe võimalusena on PVA kaalunud organisatsioonisisese juhise väljatöötamist tegutsemiseks alaealise piiriületuse korral kas üksi või kõrvalise isikuga. PVA-l on loodud kontakt saatjata laste kontaktpunktiga.
9. Töövahendussüsteemi läbipaistvamaks muutmine	9.2. Töövahendussüsteemi analüüs ja vajadusel täiendamine	SoM tegevuskulud	Jooksvalt	SoM	Osaliselt täidetud Tööturuteenuste (sh töövahenduse) osutajate regulatsiooni ülevaatamiseks koostatakse 2009. a jooksul poliitikamuudatuse lähteülesanne. Tööturuteenuste kehtiv regulatsioon (tööturuteenuste ja -toetuste seaduses) puudutab nii riiklikku töövahendust kui eraõiguslike isikute poolt pakutavat vahendust. 2009. aastal lisandub riigile kohustus registreerida ka eraõiguslike renditööjõu vahendajaid. Aasta lõpuks kirjeldatakse poliitikamuudatuse lähteülesandes kehtiva regulatsiooni puudujäägid ja potentsiaalsed erisused, mida nõuab renditöö spetsiifika.
V strateegiline eesmärk: tõhus reageerimine inimkaubandusega seotud kuritegudele					
10. Jälitusinfo vahetamine	10.1. Regulaarne infovahetus võimalike inimkaubandusjuhtumite kohta teiste riikide ja rahvusvaheliste uurimisasutustega (Europoli)	SiM (KKP) tegevuskulud	Jooksvalt	SiM (KKP)	Täidetud Toimub regulaarne jälitusinformatsiooni vahetamine koostööpartneritega. Samuti ka võimalike inimkaubanduse juhtumite alase informatsiooni vahetamine Europoli sideohvitseride vahendusel. 2008.a oli 16 esmast päringut (1 päring rohkem kui 2007.a.), osale neist järgnes edasine informatsiooni

					vahetamine. Peamisteks koostööpartneriteks olid Suurbritannia, Soome, Rootsi, Norra, Poola. Põhiline informatsiooni vahetamine toimub Põhjamaadega. Päringud võivad olla oma sisult erinevad- isikute ja nende taustade kontroll, andmete küsimine, informatsiooni kontrollimine ja vahetamine jne.
Meede	Tegevused	Kulu	Lõpp-tähtaeg	Vastutaja	Täitmismärked (2008)
11. Kuritegude tõhus menetlemine	11.2. Rahvusvahelise õigusabi tõhus rakendamine kriminaalmenetluses inimkaubandusega seotud asjades	SiM (KKP), JuM tegevuskulud	Jooksvalt	SiM (KKP), JuM (prokuratuur)	Täidetud Teostatud menetlustoiminguid välisriikidest laekunud õigusabipalvete raames, samuti on osutatud abi inimkaubanduse juhtumite õigusabipalvete puhul Eestist väljapoole. Peamised koostööpartnerid: Suurbritannia, Soome, Rootsi, Norra, Poola. Põhiline informatsiooni vahetamine toimub Põhjamaadega. SiM ettepanek: hakata tulevikus koguma eraldi andmeid laekunud õigusabipalvete osas.
	11.4. Välisriigist pärit inimkaubanduse ohvrile kriminaalmenetluse ajaks Eesti ajutise elamisloa väljastamine	SiM, JM tegevuskulud	Jooksvalt	SiM, JM (prokuratuur), SoM	Täidetud Inimkaubanduse ohvrile ei ole taotletud elamisluba, seega pole neid ka väljastatud.
	11.5. Vajadusel tunnistajakaitse seaduses ette nähtud meetmete ning tunnistaja anonüümsuse rakendamine	SiM, JM tegevuskulud	Jooksvalt	SiM (KKP), JM (prokuratuur)	Täidetud Tunnistaja kaitse rakendamise kohta ei ole võimalik statistikat esitada. Lokaalne majasisene anonüümtunnistamise võimalus on 2008.a. Eesti kohtutest Liivalaia, Tartu, Kohtla-Järve, Narva ja Rakvere kohtumajas.
VI strateegiline eesmärk: inimkaubanduse ohvrite abistamine					
12. Välisriigis inimkaubanduse ohvriks sattunu abistamine	12.2. Vajadusel inimkaubanduse ohvri kodumaale pöördumise toetamine (transport, majutus jne)	2008: 20 000.-	Jooksvalt	VM (välisesindused)	Täidetud Välisministeerium osutas 2008. aastal tagatiseta rahalist abi Suurbritannias tuvastatud ohvrile 2761 krooni ulatuses.
13. Inimkaubanduse ohvrite abistamine	13.3. Koolitus juhendmaterjalide kasutamiseks, sh ohvriabi- ja meditsiinitöötajatele	60 000.-	2008	SOM kaasates SiM (KMA), KOVe ja MTÜsid	Täitmata Esimene koolitus toimub 2009.a. veebruaris koostöös IOM-iga. Koolitus lükkus edasi seoses juhendmaterjali valmimise ajaga.
	13.5. Ohvritele vajalike teenuste ostmise ja	SoM tegevuskulud	2008	SoM, JM, kaasates MTÜsid	Täidetud Ohvritele vajalike teenuste ostmise ja

	majutamise korraldamise süsteemi väljatöötamine				majutamise korraldamise süsteemi väljatöötamine: 2009. aastal saavad inimkaubanduse varjupaigad Sotsiaalministeeriumi sotsiaalkaitse eraldistest 1,2 miljonit. Selle eest peetakse ülal 2 varjupaika ning rehabilitatsioonikeskust Tallinnas. Hetkel töötatakse SoM-is välja ohvriabi seaduse muudatuse eelnõud (millega pannakse inimkaubanduse varjupaikade rahastamine ohvriabiteenuse alla), mille lähtepaber valmib 15.02.2009.
Meede	Tegevused	Kulu	Lõpp-tähtaeg	Vastutaja	Täitmismärge (2008)
	13.6. Inimkaubanduse ohvri identifitseerimise kontrollküsimustiku koostamine ning identifitseerimise süsteemi loomine	SoM tegevuskulud	2008	SoM, VÄM, PVA	Täidetud Tuvastamise juhise esialgne variant valmis 2008.a. SoM, JM, SIM, PVA, KKP, KMA ning MTÜde Eluliin ja Eesti Naiste Varupaikade Liit koostöös. 21.novembril toimus koosolek kõikide osapooltega arvamuste vahetamiseks, 29.01.2009 toimunud võrgustiku ümarlaual kiideti inimkaubanduse ohvrite tuvastamise juhend heaks.
14. Lapse abivajaduse varajane märkamine	14.1. Laste abi- ja infotelefoni käigushoidmine ja laiendamine	2008: 700 000.-	2006-2009	SoM	Täidetud 2008. aastal alustati üleriigilise lasteabi telefoni teenuse väljatöötamist ning valmistuti teenuse käivitamiseks 2009.a. Hanke võitjaks osutus Arstlik Perenõuandla OÜ, kes alustas 2008.a teises pooles ettevalmistustöid. 01.01.2009 käivitus üleriigiline lasteabi telefon 116 111, mille eesmärgiks on abivajavast lapsest teavitamise võimaldamine ning hädasoleva lapse operatiivne abistamine. Üleriigilise laste abitelefoni käivitamine on algatatud selleks, et suurendada laste turvatunnet ning võimalusi abi ja toe saamiseks. kõnesid oodatakse hädasolevatelt lastelt ja igaühelt, kellel on teavet abivajavast lapsest. Lisaks hädasolevast lapsest teavitamise võimalusele on laste abitelefoni vaja selleks, et pakkuda lastele teavet nende igapäevaelu puudutavates küsimustes ning vajadusel esmast nõustamist. Teenus on suunatud kõigile kodanikele, sealjuures otseselt lastele.

V Ülevaade tegevuste täitmiseks kasutatud vahendite kohta (01.01.2008–31.12.2008)

Kõik arengukava täitmiseks vajalikud kulutused nähakse ette ja planeeritakse iga asjaomase ministeeriumi eelarves. Arengukava täitmiseks vajalikud tegevused saab vastavalt rahastamisele jagada kahte gruppi.

Esiteks tegevused, mida finantseeritakse ministeeriumide ja nende valitsemisala asutuste tegevuskulude raames. Ülevaade 2008 a. tegevuskuludest rahastatavate tegevuste kohta on esitatud rakendusplaanis (vt pk II).

Teiseks tegevused, mida finantseeritakse sihtotstarbeliselt inimkaubanduse teemaga tegelemiseks. Alljärgnevalt on toodud nende meetmete/tegevuste kulud, mida finantseeriti 2008. a sihtotstarbeliselt inimkaubanduse teemaga tegelemiseks.

Meetmed/Tegevused	Kuluallikas/ Vastutaja	2008
Meede 3. Avalikkuse teavitamine		
Aastas 10 loengu korraldamine üle Eesti	SoM kaasates MTÜsid	17 277.-
Teavitustegevus inimkaubanduse nõudluse vähendamiseks	SoM kaasates MTÜsid	229 261.-
Inimkaubanduse ennetamiseks <i>hotline</i> telefoniliini tööshoidmine	SoM, MTÜd	180 000.-
Harivate infomaterjalide koostamine ja väljaandmine	SoM, MTÜd	70 755.-
Meede 5. Spetsialistide koolitamine		
Inimkaubandust käsitlevate koolituste korraldamine inimkaubanduse ennetamise, tõkestamise ja ohvritega tegelevatele spetsialistidele	SoM kaasates JM, SiM, VM	94 961.-
Koostöö Läänemeremaade Nõukogu riskilaste tööühma raames lastega kaubitsemise arengukava eesmärkide täitmisel (lastega kaubitsemise kontaktpunkt, spetsialistide koolitus ja infovahetus)	SoM tegevuskulud	137 904.- (8840 EUR)
Meede 12. Välisriigis inimkaubanduse ohvriks sattunu abistamine		
Inimkaubanduse ohvri kodumaale pöördumise toetamine	VM, SOM	2761.-
Meede 14. Laste abivajaduse varajane märkamine ja sekkumine		
Laste abi- ja infotelefoni käigushoidmine ja laiendamine	SoM	1 775 000
KULUD KOKKU		2 507 919